

N:o 81.

Af friherre Klinckowström, angående dispositionen af motsedda öfverskott å statsverkets inkomster.

Då, enligt hvad en i denna kammare under förliden gårdag af herr grefve Sparre väckt motion förmäler, »i följd af innevarande Riksdags i åtskilliga frågor fattade beslut, statsverkets inkomster för nästkommande år med visshet kunna antagas komma att ej oväsentligt stiga», torde, vid en pröfning af de statsändamål, som med de sålunda ökade inkomsterna böra tillgodoses, följande förtjena en synnerlig uppmärksamhet:

a) en fortsatt successiv afskrifning af af de återstående 70 procenten af grundskatternas ursprungliga belopp;

b) en fortsatt successiv afskrifning af de återstående 70 procenten af indelningsverkets på viss jordegendom tryckande bördor;

c) reglering af den på jordegendomen nu så svårt tryckande väghållningen;

d) de mindre bemedlade samhällsklassernas befriande från eller åtminstone förminskande af den tunga beskattning, dem tid efter annan blifvit pålagd genom tull å deras få återstående njutningsämnen, genom skatt till stat och kommun, genom undergående af stegrad värnpligt m. m.;

e) omdaning af vårt försvarsverk på den bestående grunden, med vår *indelade armé* såsom stam för det allmänna beväringssmanskäpet;

hvarvid må anmärkas, att ensamt anskaffning af tidsenliga handgevärd torde erfordra en kostnad af omkring 7 à 9 millioner kronor;

f) ifrågasatta anstalter för vår arbetarebefolknings bättre allmänna och yrkesmessiga undervisning, sedliga uppfostran samt omvårdnad vid olycksfall och ålderdom;

g) understödjande och befordrande af våra inhemska industrier och våra näringars utveckling och förkofran, deri inbegripet hemslöjd, handel, sjöfart, kommunikationer m. m. dylikt;

h) konsts och vetenskapers samt hela undervisningsväsendets och dess personals kraftigare understöd och hjälp, att de må kunna lättare och i vidsträcktare mån än hittills uppnå sina för den allmänna och högre bildningen så viktiga ändamål;

i) en mängd stora, med hvarandra sammanhängande allmänna byggnadsfrågors successiva förverkligande.

Alla dessa och må hända ännu flera behjertansvärda samhällsfrågor kräfva högst betydliga penningemedel för att kunna tillfredsställas, vare sig genom ständiga statsinkomster eller tillfälliga besparingar. Men då en motionär i denna kammare, herr grefve Sparre, uti motion under förlidna gårdag, föreslagit att af dessa öfverskjutande tillgångar, utöfver hvad till statsregleringens behof och riksgäldskontorets utbetalningar erfordras, Riksdagen skulle, till förstärkande af statskontorets kassaförlagsfond, å riksstaten för år 1889 anvisa så stort belopp, som, med behörigt aktgifvande å andra behof, tillgångarna medgifva, nödgas jag i denna fråga hysa en annan mening.

Jag önskar nemligen att för närvarande bevara de besparingar, som ej behövas till statsregleringen för år 1889, samt öfriga, ofvan antydda, statsbehof, till Riksdagens fria disposition genom deras öfverlåtvande till riksbanken. Denna åtgärd skiljer sig från herr grefve Sparres förslag väsentligen deri, att då jag önskar bevara de möjliga besparingarna till en blifvande Riksdags fria disposition, genom deras förvarande uti folkmagtens kassakista (riksbanken), synes herr grefve Sparre vilja undandraga samma besparingar en kommande Riksdags fria disposition genom att nedlägga dem i konungamagtens kassakista (statskontoret), derifrån de sedermera icke kunna af Riksdagen disponeras utan regeringens medgifvande.

Då emellertid hvarken af Kongl. Maj:t eller enskild motionär något förslag i berörda hänseende blifvit framställt, tillåter jag mig föreslå,

att Riksdagen må, till hans blifvande disposition, uti riksbankens vård och förvaltning öfverlemna så

stort belopp af statsverkets ofvan antydda, vid denna statsreglering möjligen uppkommande besparingar, som, med aktgifvande å andra behof, tillgångarna medgifva.

Om remiss af denna motion till vederbörligt utskott får jag vördsam samt anhålla.

Stockholm den 4 maj 1888.

R. Klinckowström.
